

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Soubor cvičení a otázek k opakování KOD a prezentaci

Pracovní list 3 Komunikační dovednosti

Řeč

Člověk nežije sám, jelikož je tvor společenský, má potřebu se dorozumívat, projevovat své duševní stavy, myšlenky, vůli, city. Postupným vývojem si za spolupráce s ostatními lidmi vytvořil řeč, tj. soustavu obecně přijatých vnějších znaků, kterými dovede vyjádřit obsah svého nitra a činit jej srozumitelným jiným lidem. Řečí se člověk odlišuje od zvířete, neboť podobné projevy u zvířat jsou většinou instinktivní, pudové, fyziologické reakce na různé stavy tělesné. Lidská řeč je dorozumívací prostředek, který se obrací k lidským smyslům – sluchu a zraku. Hlavní úloha připadá sluchu. K dorozumívání používá člověk systém vnějších znaků, vyjadřuje se pomocí zvuků, které druhý vnímá svým sluchem.

Profesor B. Hála definuje řeč jako *soustavu úmyslně vytvořených zvukových značek, jimiž se lidé dorozumívají a zpravují nejen o svých duševních stavech a hnutích, nýbrž i věcech vnějšího světa a jejich různých vztazích.*

U hluchoněmých se vytvořila posunková čili znaková řeč. Znaková řeč je řečí hluchoněmých. Zvukové značky jsou při psaní a tisku nahrazeny značkami optickými.

Dle odborníků na problematiku lidské řeči, B. Hála a M. Sováka existují definice pojmů: řeč, jazyk, mluva.

1. Řeč je obecně lidská schopnost tvořit některými tělesnými orgány zvuky, které lze vnímat sluchem a jim rozumět jakožto smluveným značkám jistých duševních obsahů.
2. Jazyk je soubor lidských zvukových značek a jejich seskupování ve slova a útvary, společné skupinám lidí, jimž říkáme národy. Každý jazyk má dvojí podobu: mluvenou a psanou.
3. Mluva je způsob, jak jednotlivci i celé vrstvy národa užívají jazyka při vyjadřování.
4. Mluvení je fyziologicko-artikulační proces při vyjadřování myšlenek.
5. Promluva = jazykový projev. Vyjádření jednotlivé myšlenky hlasitými slovy.

Mluvení se odehrává ve větách, které se skládají ze slov, slova se skládají ze zvuků.

Řeč je řada značek, zvuků (hlásek) lidské řeči.

Hlásky mají tři stránky: fyziologicko - artikulační, akustickou a funkční.

Věda, která se zabývá popisem tvoření a slyšení hmotných značek mluvené lidské řeči, se nazývá fonetika.

Fonetika současné české výslovnosti se zabývá naukou o správném tvoření české mluvy (orthofonií), naukou o správné výslovnosti spisovné (ortoepii) a naukou o mluvení libozvučném (eufonií).

Praktická cvičení

1. Zjistit informace o historii vědy, zvané fonetika.
2. Vyjádřit význam lidské řeči.
3. Vyjádřit význam znakové řeči.
4. Zjistit informace o vývoji znakové řeči.
5. Stanovit rozdíly mezi neverbálním a verbálním projevem.
6. Vymyslet grafickou soustavu vnějších znaků k jednoduchému vyjádření myšlenky.
7. Dorozumět se v modelových situacích neverbálně.
8. Význam obrázkového písma, doložit příklady.